

Nr 15.

Ankom till riksdagens kansli den 8 mars 1944 kl. 3 em.

*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående be-
myndigande att försälja viss kronan tillhörig fast egen-
dom.*

(2:a avd.)

I en till riksdagen den 11 februari 1944 avlåten, till jordbruksutskottet hän-
visad proposition, nr 104, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt ut-
drag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit
riksdagen att

dels medgiva, att Kungl. Maj:t må under budgetåret 1944/45 utan riksdagens
samtycke i varje särskilt fall besluta om försäljning av kronan tillhörig fast
egendom, såframt taxeringsvärdet å egendomen uppgår till högst 25 000 kro-
nor, eller, där taxeringsvärde icke är åsatt, det vid särskild uppskattning ut-
rönta saluvärdet uppgår till högst nämnda belopp, och i huvudsaklig överens-
stämmelse med i propositionen angivna riktlinjer föreskriva de former och
villkor, under vilka försäljningarna skola äga rum, med rätt för Kungl. Maj:t
att, där så finnes lämpligt, åt central förvaltningsmyndighet överlämna beslu-
tanderätten rörande försäljning av egendom, vars taxerings- eller uppskatt-
ningsvärde icke överstiger 20 000 kronor;

dels förklara, att vad sålunda medgivits rörande försäljning av kronan till-
hörig fast egendom skall gälla jämväl beträffande byte samt upplåtelse under
åborätt och tomträtt av sådan egendom, ävensom beträffande avstående utan
ersättning av kronomark, som erfordras till järnväg eller allmän väg, därvid
dock rätten att besluta om dylikt avstående må av Kungl. Maj:t överlämnas till
central förvaltningsmyndighet endast i avseende å obebyggt område av högst
5 hektars yta eller 2 000 kronors värde;

dels ock uttala att, oavsett de sålunda lämnade medgivandena, i författning
meddelade föreskrifter angående rätt för Kungl. Maj:t eller förvaltningsmyn-
dighet att försälja, byta eller under åborätt eller tomträtt upplåta kronan till-
hörig fast egendom alltfört skola gälla.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet, i den mån redogörelse där-
för ej lämnas nedan, hänvisa till propositionen.

I anledning av proposition nr 165 medgav 1943 års riksdag (jordbruksutsk.
utl. nr 37, skriv. nr 248) bland annat, att Kungl. Maj:t finge under budget-
året 1943/44 utan riksdagens samtycke i varje särskilt fall besluta om för-
säljning av kronan tillhörig fast egendom, såframt taxeringsvärdet å egen-

domen uppginge till högst 25 000 kronor, eller, där taxeringsvärde icke vore åsatt, det vid särskild uppskattning utrönta saluvärdet uppginge till högst nämnda belopp. Kungl. Maj:t ägde därvid att i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen vid anmälan av propositionen angivna riktlinjer föreskriva de former och villkor, varunder försäljningarna skulle äga rum. Där så funnes lämpligt, skulle Kungl. Maj:t ha befogenhet att åt central förvaltningsmyndighet överlämna beslutanderätten rörande försäljning av egendom, vars taxerings- eller uppskattningsvärde icke överstege 20 000 kronor. Tillika erhöll Kungl. Maj:t bemyndigande, gällande tills vidare, att utan riksdagens samtycke i varje särskilt fall, oavsett att värdet överstege 25 000 kronor, försälja industrifastigheter från vissa under vattenfallsstyrelsens förvaltning stående industriområden vid Göta älv.

Vidare förklarade riksdagen, att vad sålunda medgivits rörande försäljning av kronan tillhörig fast egendom skulle gälla jämväl beträffande byte samt upplåtelse under åborätt och tomträtt av sådan egendom, ävensom beträffande avstående utan ersättning av kronomark, som kunde erfordras till järnväg eller allmän väg. Rätten att besluta om dylikt avstående finge dock av Kungl. Maj:t överlämnas till central förvaltningsmyndighet endast i avseende å obebyggt område av högst 5 hektars yta eller 2 000 kronors värde.

Genom cirkulär till statsmyndigheterna den 30 juni 1943 (nr 560) har Kungl. Maj:t till kännedom meddelat vad riksdagen sålunda beslutat.

Befogenheten att, med viss begränsning beträffande egendomens värde, åt central förvaltningsmyndighet överlämna försäljningsrätten har Kungl. Maj:t tagit i anspråk genom försäljningsbemyndiganden för telegrafstyrelsen, järnvägsstyrelsen, vattenfallsstyrelsen samt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen. Genom beslut den 30 juni 1943 har Kungl. Maj:t bemyndigat nämnda affärsverksstyrelser att, envar i vad angår dess ämbetsområde, för tiden intill den 1 juli 1944 försälja eller byta under deras förvaltning stående fastigheter, vilkas taxerings- eller uppskattningsvärden icke överstiga 20 000 kronor. Motsvarande bemyndigande lämnades väg- och vattenbyggnadsstyrelsen den 12 november 1943 i avseende å styrelsens förrådsfond.

Såsom vid tidigare utverkanden av försäljningsbemyndigande förutsatts, skall riksdagen årligen erhålla en redogörelse för de försäljningar, som med stöd av bemyndigandet verkstälts under närmast föregående kalenderår. I sådant syfte ha upprättats sammanställningar departementsvis över under kalenderåret 1943 försålda fastigheter. Dessa sammanställningar ha med skriftelse den 19 februari 1944 från finansdepartementet överlämnats till jordbruksutskottet, som kommer att bringa desamma till riksdagens kännedom genom memorial.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, har i ärendet anfört följande:

»Det av 1943 års riksdag lämnade generella medgivandet för Kungl. Maj:t att utan riksdagens samtycke i varje särskilt fall besluta om försäljning

m. m. av kronan tillhörig fast egendom avsåg budgetåret 1943/44. Nytt be-
myndigande, gällande för nästa budgetår, bör nu utverkas. En vidgning av
detta försäljningsbemyndigande i förhållande till det för löpande budgetår
lämnade medgivandet genom en höjning av värdegränsen kunde ifrågasättas.
Den minskning av antalet riksdagen förelagda försäljningsfrågor, som åsyf-
tades med den av 1939 års lagtima riksdag begärda översynen av försälj-
ningsmedgivandena, har nämligen vid nu gällande värdegräns å 25 000 kro-
nor icke kommit till stånd. I avvaktan på ytterligare erfarenheter förordar
jag dock, att värdegränsen för nästa budgetår bibehålles vid 25 000 kronor.

De allmänna riktlinjer för förfarandet och med avseende å villkoren vid
fastighetsförsäljningarna, vilka av mig angåvos vid anmälan av fjolårets
proposition i ämnet, böra alltfort gälla.»

Utskottet har intet att erinra mot bifall till Kungl. Maj:ts framställning och
hemställer därför,

Utskottet.

att riksdagen må bifalla förevarande proposition.

Stockholm den 7 mars 1944.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Närvarande: se utlåtande nr 13.